

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Ishaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošljajem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naručnina se pošilja opravnitru v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zoper ženitovanje na škodo srenjam ali občinam.

Kar naše kmetško ljudstvo posebno želi in pri vsakej priliki zahteva, to je, da bi se srenje ali občine zopet braniti mogle zoper ženitovanje nemaničev. Nekdaj so takšno pravico saj deloma uživale, dokler so predpisane bile tako zvane: žinitovanske oglasnice: politische Ehemeldzettel. Ali to so liberalci zatrli. —

L. 1863 je to tirjal liberalni dunajski Schmerlingov „reichsrath“, štajerski liberalci so mu v Gradci v deželnem zboru 27. sept. 1864 pritrtili in 20. sept. 1868 je minister Giskra proglasil postavo, ki je politični Ehemeldzettel popolnem odpravila povsod.

Kmetje začeli so kmalu skušavati grenki sad nemškega liberalizma, ko se je vse nemaništvo začelo na njihovo škodo ženiti in sedaj tirjajo povsod ženitvanskih oglasnic nazaj. No, in kde jih morejo dobiti? Le tam, kder so pri volitvah v deželni zbor liberalci propali in konservativcem pa narodnjakom prostora naredili, kakor n. pr. lani na Kranjskem. Tukaj je uže konservativno-narodni poslanec g. Klun nasvetoval postavo, da se uvedejo ženitvanske oglasnice. Po tej postavi bo moral vsaki mož, ki se hoče ženiti, to naznaniti svojej domovinskej občini. Ta mu v 14 dneh izroči ženitvansko oglasnico, da se sme ženiti, če ni nobenega zadržka. Vendar odreči mu tudi sme oglasnico 1. ako je ženin od občine ali kake javne dobrodelne naprave dobival miloščino, pa še ni preteklo 1 leto; 2. ako je dokazano, da ženin živi od beračenja ali da nima toliko zaslužka, da bi za silo zadostovalo za preživitev njegove rodbine; 3. ako je ženin dokazano slabega držanja, da se je po pravici bati, da za potrebni živež svoje rodbine in za dobro izrejo svojih otrok ne bode skrbel.

Zoper županovo in starašinstva (svetovalcev) sklep zamore se prošnik pritožiti pri ob-

činskem odboru in naposled pri deželnem odboru. —

Kranjski kmetje bodo tote postave zelo veseli in svojemu poslancu hvaležni. Da je podobne postave tudi na Štajerskem treba, temu pritrđi vsak pameten kmet. No, in če drugo leto volimo konservativne pa narodne poslance ter liberalne kričače potisnemo nazaj, jo tudi dobimo, drugače pa ne!

Desterniški.

Gospodarske stvari.

Raki.

II. Za novi nasad naj se izberejo raki nekoliko večje sorte z rudečkastimi kleščami, ker se to plemo od onih rakov z sivo harvo s tem razglašujejo, da imajo boljše in trdnejše meso in se v močvirnatih vodi tudi bolje obnesejo od drugih. Na dalje je treba tudi gledati na to, da je med nasajenci vedno nekoliko več samic ko samcev. Poslednji so že v prvi mladosti po tem lahko spoznati, da imajo daljše in tanše klešče in nekoliko manj ploščeviti timveč bolj valjasti trebuh. Samice tudi hitreje rastejo in so vselaj v večem številu zastopane. Slednjič se naj vzamejo raki različnih let od prvega leta do sedmega, najboljši tri in štiriletni, da se tako najprej do kakega doneska pride, ker rak v prvih petih letih svojega življenja le prav počasno po petem letu pa že hitrejše raste tako da mesec dnistari in več gramov težki in 25 milimetrov dolgi samiči ko dorastejo že teže od 125 gramov in dolgost od 22 centimetrov dosežejo. Samice postanejo večidel le 80—90 gramov težke pri temu primerni dolgosti. Parijo se v celem mesecu novembru noter do prvih dni meseca decembra. Kmalu potem se večji raki v svoje ljuknje poskrijejo, da v njih zimo preživé. Oplojenje se, vsaj kolikor se je do zdaj opaziti moglo, s tem zgodi, da se samičina spo-